

Brüssel, 12. märts 2024
(OR. en)

6195/24

FIN 127
INST 44

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 6178/24 ADD 1 REV 1

Teema: 2025. aasta eelarvesuunised
– *Nõukogu järeldused (12. märts 2024)*

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 12. märtsil 2024 toimunud 4012. istungil (majandus- ja rahandusküsimused) heaks kiidetud nõukogu järeldused 2025. aasta eelarvesuuniste kohta.

NÕUKOGU JÄRELDUSED**2025. AASTA EELARVESUUNISTE KOHTA**

1. Nõukogu rõhutab, et ELi 2025. aasta eelarvel on keskne roll liidu poolt kokku lepitud pikaajaliste eesmärkide ja poliitiliste prioriteetide väljatöötamisel ja saavutamisel. Nõukogu toonitab, kui oluline on, et kõik institutsioonid võtavad nõuetekohaselt arvesse Euroopa Ülemkogu 1. veebruari 2024. aasta järel dustes¹ sisalduvaid asjakohaseid elemente.
2. Venemaa Ukraina-vastase käimasoleva agressioonisõja kontekstis kinnitab nõukogu taas, et Euroopa Liit on jätkuvalt pühendunud sellele, et anda koos partneritega Ukrainale rahalist abi seni, kuni see on vajalik, ning toetada riigi vastupanuvõimet ja pikaajalist ülesehitamist. Nõukogu rõhutab, et 2025. aasta eelarves on oluline näidata ka edaspidi liidu solidaarsust Ukraina rahvaga ja reageerida seonduvatele kriisidele.
3. Nõukogu tuletab meelde solidaarsuse põhimõtet ja toonitab, et ELi eelarve tulemuslik kasutamine suurendab liidu usaldusvärsust Euroopa kodanike silmis.
4. Nõukogu kordab, et eelarve tuleks koostada kooskõlas finantsmääruses² sätestatud eelarvepõhimõtetega, eelkõige ühtsuse, aastasuse, usaldusväärse finantsjuhtimise ja läbipaistvuse põhimõtetega.

¹ Dok EUCO 2/24.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1), nagu seda on muudetud määrusega 2022/2434 (ELT L 319, 13.12.2022, lk 1).

5. Nõukogu leiab, et 2025. aasta eelarve peaks olema realistlik, vastama tegelikele vajadustele, tagama ettevaatliku eelarve koostamise ning jätma, ilma et see piiraks institutsioonidevahelise kokkuleppe³ sätete kohaldamist, mitmeaastase finantsraamistiku ülemmäärade alusel piisava varu ettenägematute asjaolude puhuks ning liidu ees seisvate väljakutsetega tegelemiseks. Samal ajal tuleks 2025. aasta eelarves ette näha piisavad vahendid, et tagada liidu programmide rakendamine ning võimaldada kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku raames juba võetud kulukohustuste õigeaegset väljamaksmist. Selleks tuleks vajaduse korral ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, pärast kõigi võimalike eelarvesiseste ümberpaigutuste rakendamist tagada piisavad assigneeringud olemasoleva paindlikkuse piires, et vältida liikmesriikide esitatud maksmata nõudeid. Täitmata kulukohustuste taset tuleks pidevalt jälgida, et vältida tegemata maksete ülemäärast kuhjumist.
6. Nõukogu kutsub komisjoni tungivalt üles viima 2025. aasta eelarveprojekti kooskõlla kokkuleppega muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta, nagu on kirjeldatud Euroopa Ülemkogu 1. veebruari 2024. aasta järeldustes. Sellega seoses rõhutab nõukogu vajadust, et komisjon määraks kindlaks ümberjaotamised, mis on vajalikud muudetud mitmeaastases finantsraamistikus (2021–2027) sätestatud prioriteetide rahastamiseks, ning vabastatud kulukohustused, mis tehakse taas kättesaadavaks. Nõukogu kutsub komisjoni üles võtma 2025. aasta eelarveprojekti arvesse ja kajastama kõiki ühiselt kokku lepitud prioriteete, sealhulgas rännet, võttes arvesse kulukohustuste ja maksete assigneeringute tasakaalu ning tagades NDICI reservi piisava rahastamise. Euroopa Ülemkogu järeldustes kindlaks määratud uusi prioriteete toetatakse NDICI ja IPA raames vabastatud taaskasutatavate kulukohustustega ning summadega, mis on vabanenud tänu Ukraina rahastu lisamisega 2022. aastal tehtud otsuse kohaselt Ukrainale antava rahalise toetuse kulude hulka.

³ 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava (ELT L 433I, 22.12.2020, lk 28).

7. Nõukogu rõhutab, et kõik liidu institutsioonid, organid ja asutused peavad 2025. aasta eelarve koostamisel ja täitmisel austama ja järgima kõiki muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) elemente.
8. Lisaks sellele rõhutab nõukogu, et kõik liidu institutsioonid, organid ja asutused peaksid säilitama eelarvedistsipliini, ning rõhutab vajadust kanda eelarvesse ainult vajalikuks peetavad kuluartiklid. Nõukogu toonitab, et komisjon peab kinni pidama varasematest kinnitustest selle kohta, mida peetakse vajalikuks. Lisaks juhib nõukogu tähelepanu, et eelarvesse lisatud täiendavad summad, näiteks finantsmääruse artikli 15 lõike 3 kohaselt vabastatud kulukohustuste taaskasutamisest tulenevad summad, peaksid olema täielikult kooskõlas muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) suhtes saavutatud kokkuleppega ning olema sellega piiratud.
9. Nõukogu kinnitab taas, et mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) rubriigi 7 ülemmäär põhineb eeldusel, et kõik liidu institutsioonid võtavad vastu tervikliku ja range lähenemisviisi, et tagada inimressursside optimeerimine vastavalt töötajate arvu stabiilsuse põhimõttele ning suurendada töötasudega mitteseotud halduskulude tõhusust. Töötajate arvu suurenemine viimastel aastatel, eeskätt Euroopa Parlamendis, kuid ka mõnes teises institutsioonis, kahjustab institutsioonilist tasakaalu ning seab rubriigi 7 märkimisväärse surve alla. Survet suurendab kohaldatav töötasude automaatse ajakohastamise meetod ning üldised hinnamuutused jätkuvas inflatsiooniolukorras. Seetõttu toetab nõukogu jätkuvalt ühist lähenemisviisi selle rubriigi piiramiseks ning kutsub kõiki liidu institutsioone üles võtma vastu ettevaatliku kinnisvarapoliitika. Kui see on asjakohane ja võttes eespool toodut arvesse, kutsub nõukogu komisjoni üles teostama talle ELi toimimise lepingu artikli 314 lõikega 1 antud pädevust. Sellega seoses kordab nõukogu oma (2022. aastal juba esitatud) üleskutseid komisjonile, ilma et see piiraks tema algatusõigust ja vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 241, esitada tõhusad meetmed tagamaks, et mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 kehtivaid ülemmäärasid ei ületata ja et selle rubriigi jaoks erivahendeid ei eraldata. Selle üleskutsega tuleks tegeleda ajakava kohaselt, mis on kooskõlas 2025. aasta eelarve üle peetavate läbirääkimistega, ning igal juhul enne 1. juunit 2024.

10. Nõukogu kutsub komisjoni üles kaaluma eelarveprojekti maksete taseme hindamisel liikmesriikide prognooside⁴ suuremat täpsust pikas perspektiivis. Nõukogu rõhutab, et nii liikmesriikide poolt liidu eelarvesse tehtavad osamaksed kui ka liidu eelarvest liikmesriikidele tehtavad maksed peavad olema prognoositavad, tuletades meelde, et täpne eelarvestamine hoiab liikmesriikide eelarvete jaoks ära soovimatuid probleeme. Sellega seoses palub nõukogu komisjonil esitada läbipaistval viisil täpsed ja usaldusväärsed prognoosid kõigi tulude kohta, sealhulgas tagasimaksete, trahvide ja Ühendkuningriigi poolt vastavalt väljaastumislepingule⁵ 2025. aastal tasumisele kuuluva iga-aastase summa kohta, mis võimaldab liikmesriikidel hinnata aegsasti oma eeldatavat osamakset liidu eelarvesse.
11. Nõukogu toonitab, et korrigeerivate eelarvevahendite, näiteks paranduseelarvete kasutuselevõttu tuleks piirata põhjendatud miinimumini, need tuleks võtta kasutusele aegsasti, et võimaldada nõuetekohast läbivaatamist ja vältida häireid liidu programmide toimimisel ning neid tuleks peamiselt rahastada ümberjaotamiste kaudu. Eelkõige palub nõukogu komisjonil esitada tuludest lähtuvad paranduseelarve projektid eraldi ja viivitamata pärast asjakohase teabe saamist. Nõukogu on endiselt kindlalt pühendunud sellele, et kujundada seisukoht paranduseelarve projektide suhtes võimalikult kiiresti.
12. Selleks et liikmesriikide parlamentidel oleks piisavalt aega üksikasjalikuks läbivaatamiseks ja nõukogu saaks oma seisukoha põhjalikult ette valmistada, kutsub nõukogu komisjoni üles esitama 2025. aasta eelarveprojekti võimalikult kiiresti ja eelistatavalt 22. nädalaks. Samuti innustab nõukogu komisjoni pidevalt parandama oma eelarvedokumentide sisu, muutes need lihtsamaks, sisutihedamaks ja läbipaistvamaks, ning tagama kõige uuemate andmete kättesaadavuse. Nõukogu palub komisjonil lisada kooskõlas finantsmääruse sätetega reservi kulukohustuste ja maksete assigneeringud, mis on ette nähtud veel vastu võtmata uute õigusaktide või olemasolevate õigusaktide veel vastu võtmata muudatuste jaoks.

⁴ Nagu on märgitud tabelis 1 ühtekuuluvuspoliitika kohta ning liikmesriikide 13. aprilli 2023. aasta prognoosides (WK 4778/2023).

⁵ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7).

13. Lisaks kutsub nõukogu komisjoni tungivalt üles lisama eelarveprojektile kõik finantsmääruse artiklis 41 loetletud kohaldatavad dokumendid. Nõukogu kutsub komisjoni üles tagama kõigi taasterahastu ehk NGEU vahendite täieliku läbipaistvuse ja nähtavuse, esitades õigeaegselt kogu asjakohase teabe, sealhulgas kokkuvõtlikud tabelid eelarveassigneeringute kohta, ning ülevaate sellest, kuidas rahastada NGEU intressimaksete ülekulud aastatel 2025–2027 kooskõlas muudetud mitmeaastase finantsraamistikuga (2021–2027).
14. Nõukogu esitab komisjonile üleskutse teavitada liikmesriike korrapäraselt eelarvesse kantud sihtotstarbelisest tulust, sealhulgas NGEUst ning Ühendkuningriigiga sõlmitud kaubandus- ja koostöölepingust⁶ tulenevast sihtotstarbelisest tulust, ning täita oma finantsmääruse kohaseid kohustusi seoses muu sihtotstarbelise tuluga, mis eraldatakse teatavatele programmidele kooskõlas kokkuleppega muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta.
15. Nõukogu rõhutab NGEU ja finantsmääruse artiklis 220a osutatud finantsabi rahastamiskulude läbipaistvuse ning liidu eelarve võla ja kõigi muude kohustuste haldamise tähtsust. Sellest tulenevalt palub nõukogu komisjonil esitada õigeaegselt ajakohastatud andmed olemasolevate vahendite kohta, mida saab kasutada NGEU intressimakseteks ja intressimakseteks, mis on seotud finantsmääruse artiklis 220a osutatud finantsabiga.

⁶ Ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu viies osa, mis käsitleb osalemist liidu programmides, usaldusväärset finantsjuhtimist ja finantssätteid, ning seonduv protokoll (ELT L 444, 31.12.2020, lk 14).

16. Kooskõlas kokkuleppega muudetud mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kohta kutsub nõukogu komisjoni üles nägema 2025. aasta eelarves ette piisavad vahendid, et aidata täita liidu juriidilist kohustust teha õigeaegselt ja täielikult NGEU intressimaksed, et vajaduse korral täiendada rubriigi 2b kehtivaid sätteid. Selle eesmärgi jaoks on kasutusele võetud astmeline mehhanism, et tagada vajalike summade kättesaadavus tasumisele kuuluvate intressi- ja kupongimaksete kulude tasumiseks. Kooskõlas Euroopa Ülemkogu 1. veebruari 2024. aasta järelduste punktidega 16 ja 17 ning muudetud mitmeaastase finantsraamistiku määruse⁷ põhjendusega 12, kui NGEU intressimaksete kulusid ei ole võimalik katta rubriigi 2b olemasolevalt NGEU eelarverealt, taotletakse rahastamist vajalike summade olulise osa katmiseks niipalju kui võimalik, eesmärgiga võtta kasutusele summa, mille sihttase on võrdne umbes 50 %ga taasterahastu intressimaksete ülekulust. Selleks kasutatakse programmide eelarve täitmise ja prioriteetide muutmise loodud manööverdamisruumi, samuti mittetemaatilisi erivahendeid kooskõlas kohaldatavate valdkondlike normide ja muude juriidiliste kohustustega. Käesolevas lõikes osutatud ümberjaotamine ja prioriteetide muutmine ei mõjuta liikmesriikide riiklikke assigneeringuid, mille suhtes on võetud õiguslikke kohustusi. Kui on vaja lisarahastust, tehakse täiendavad vahendid kättesaadavaks NGEU kasutuselevõtuga.
17. Nõukogu innustab kõiki institutsioone tegema tõhusat ja konstruktiivset koostööd, mis võimaldaks eelarvemenetlust sujuvalt rakendada ning kinnitada 2025. aasta eelarve ELi toimimise lepingus sätestatud tähtaegade jooksul. Eelkõige palub nõukogu komisjonil olla kogu eelarvemenetluse jooksul erapooletu vahendaja. Lepitusmenetluse hõlbustamiseks kutsub nõukogu komisjoni üles tagama õigeaegse juurdepääsu kavandatavatele elementidele ühistes järeldustes, mis peaksid olema kõikehõlmavad ja sisaldama kogu asjakohast teavet (eelkõige kulukohustuste ja maksete kohta).

⁷ Nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL, Euratom) 2022/765, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) nr 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 (ELT L 2024/765, 29.2.2024).

18. Nõukogu kordab taas, et ta peab käesolevaid suuniseid väga tähtsaks, ning eeldab, et komisjon võtab neid 2025. aasta eelarveprojekti koostamisel nõuetekohaselt arvesse.
 19. Teadlikkuse tõstmiseks tehakse käesolevad suunised kättesaadavaks Euroopa Parlamendile ja komisjonile ning teistele liidu institutsioonidele ja organitele.
-